

Znamnje sv. križa se bo na nebu pokazalo in o groza — sodnji dan se bo pričel, svet bo propadel. Jezus se bo v oblakih z znamenjem sv. križa pokazal in sodil bo žive in mrtve. Pod znamenjem sv. križa se bojo pravični zbrali in šli v nebeško kraljestvo; grešnikom pa bo znamenje sv. križa grozno in strašno.

Znamnje sv. križa je tedaj presveto in najlepše znamenje. Otroci! spoštujte in častite to sveto znamenje!

Lj. T.

Prigodki iz hroščevega življenja.

Nekega spomladanskega jutra, katerega je solnce obsevalo s svojimi prijaznimi žarki, zapustila je pridna mravlja svoje stanovanje ter veselo korakala po samotnej stezi, da bi si poiskala kakega drobnega červčka, kako mušico ali vsaj nekoliko cvetličnega medú v živež mladim zapljkam svoje nasebine. Na tem potovanji sreča neukretnega hrošča, kateri se je leno in žalostno naprej pomikal.

„Dober dan, rojak!“ pozdravi ga mravlja. „Ti pa vendar zeló počasi ležeš! Si morebiti zaspan, ali znabiti — si bolan?“

„Draga moja sosedica,“ odgovori jej hrošč, ako bi ti ne hodila tako brezmišljeno po svetu, brez da bi se brigala za terpljenje drugih, gotovo bi kmalu zapazila, da imam mesto šest — le pet nog, in bi potem tudi moje počasno stopanje ne zasramovala; zgubi ti eno svojih nog — in videl bom, ako se ne bo tvoja urnost uderževala!“

„Krivico mi delaš, ljubi tovarš! Nisem te hotla razžaliti, ampak navedla sem te le iz sočutja, ker sem te videla, kako previdno in boječe stopaš. Povej mi vendar, kakošna nezgoda te je pripravila ob tvojo zadnjo nogó?“

„Oh ljuba moja! ako bi hotel tvoje radovednosti zadostiti, moral bi v svojej povesti omeniti mnogo nezgod, kar bi bilo zame zeló britko, a zate brez vse koristi in še dolgočasno.“

„Naj bodo tvoje nezgode kakoršne koli, prepričana sem, da se mojim nikakor ne morejo primerjati, in ako sem vsa preganjanja svoje sovražne sreče lahko preterpela, pripravljena sem povest o tvoje osodi s sočutjem poslušati. Povej mi tedaj kar naravnost, kaj je krivo, da si zgubil eno svojih nog in obljubim ti tudi jaz dogodbe svojega življenja povedati. Morebiti dobiš v svojem terpljenji nekako tolažbo, kedar zveš, da nisi samo ti nesrečen in zapuščen.“

„Ker mi znaš tako dobrodejno na sercé govoriti, zaupam ti; toda le s tem pogojem, da potem tudi ti meni poveš, kar se je tebi v življenji znamenitega prigodilo. Poslušaj tedaj! — Najpred ti pa moram razložiti bistvo in način življenja živali moje verste.“

Hrošč, žalibog, nima sreče, da bi poznal svoje roditelje. — Kakor hitro namreč čuti babica dôbo, o katerej jajčica leže, poišče si prostor, katerega jej njen natorni nagón odloči; na takem kraji, koder mnogo slastnih in jedljivih korenin raste, zakoplje se v zemljo kakih 12 — 15 palcev globoko,

naredi si majhno sobico, in tukaj znese 80 — 100 jajčic, katera vsa prepusti skerbi matere nature. Potem prileze zopet na dan, vsede se na kako germovo ali drevesno vejo, žaluje in boleha dva do tri dni, in potem — pogine. Ravno zdaj je štiri leta, ko sem jaz iz jajčica prilezel. Ravno tisti čas so bili rojeni tudi moji bratje in sestre, bilo nas je vseh skupaj 95.

Ne misli si, da smo bili že takrat popolni hrošči; ampak ravno nasprotno je bil vsak izmed nas v začetku le žuželka, ki se sčasoma spremeni v debelega, palec dolgega, rumenkasto-belega červa z žefrankasto-rumeno glavo in z višnjelim zadnjim delom telesa. Po pravici ti povem, da smo bili prav gardi, imeli smo pa prav terdne čeljusti in slast za jéd, da je bilo kaj!

Takrat smo spoznali modro previdnost naše matere, ki nam je pripravila tako dobro stanovališče. Dobili smo namreč prav blizo neizmeren zaklad izverstnih in slastnih koreninic, katerih nismo samo veliko pojedli, ampak tudi brez vse skerbi bili, da ne bomo nikoli lakote terpeli.

Čez tri leta, katera so nam prešla brez lakote in skerbi, nastopila je dôba, v katerej smo se morali čudno preroditi. Iz gerdega červa postala je le nekoliko lepša buba, ki se pri nas „krizalida“ imenuje.

V tem bubinem stanu je življenje ubogega hrošča skorej neprenehoma le smertno spanje. Lakote prav nič ne čuti. Ako se precej terdo prime, spozna se na gibanji zadnjega dela, da buba živi, in da boljšega življenja pričakuje.

Nazadnje vendar, ko smo že skorej vse leto v tem žalostnem stanu prebili, spremenili smo se na novo, in to je bila poslednja spremenitev. Ta spreminba, ki sem si jo za svojo največo srečo mislil, bila je še le začetek mojega terpljenja. Kedar koli se spomnim nato, vselej se mi oči solzijo.“

„Potolaži se, ljubi moj“, reče mravlja, „obriši si solzne oči, in pripoveduj mi naprej svoje zares mikavne dogodbe.“

Hrošč nadaljuje: „Ko sem se spremenil v hrošča, bil sem še globoko pod zemljo, a bilo mi je zelo neprijetno, kajti čutil sem lakoto, potrebo zraka, in imel sem tudi željo se na poveršje zemlje spraviti; tudi bratje in sestre moje so imele enake želje. Z združenimi močmi in z nepoterpežljivim hrepenenjem smo se podali tekoj na delo, kopali in razgrebali smo s svojimi tačicami rón, in čez nekoliko ur smo bili že v solnčnej svitlobi na róbu nekega deteljišča. Kak veličasten prizor se je odperl našim očém.

Kako velik in občudovanja vreden se nam je zdel vert naše matere zemlje, okinčan z neštevilno množino cvetočih rastlin in raznobojnih cvetlic; — ta skupina tenkih in velikanskih dreves z lepimi verhovi, — to modro nebo s svojo leskečo lučjo! Podvival sem se s svojimi peroti, vzdignil sem se, šumé od veselja in letaje od vejice do vejice, od cvetja do cvetja, z eno besedo: Vžíval sem rajsko veselje!

Spremljajoč od nekaterih mojih bratov, zapustil sem svoje sestre, in leteli smo zmiraj dalje in dalje, ter smo kmalu naleteli na stvarí našega plemena. Med temi sem se seznanil z neko prav mlado in zalo osobo najstaršega hroščevega plemena. Ta ljubeznjiva in lepo vzrejena hroščica mi je pripovedovala po ustnem sporočilu, da so bili njeni pradedi daleč od tod domá,

da so se sčasoma tako pomnožili, da jih je bilo kot listja in trave. Zatoraj so je začeli ljudje preganjati, rekši, da jim delajo silno veliko škodo. — Jaz in moja prijateljica sva si bila tako dobra, da sva si obljubila se nikdar zapustiti ter veselje in britkosti med seboj deliti. Prav nič ni nama manjkalo k popolnosti najine sreče. Zamenil sem svojo mokrotno in temno stanovanje s prostostjo, ter sem dihal čisti, duhteči zrak. Jedl sem si lahko izbiral izmed milijonov listkov, cvetlic in različnega sadja. Imel sem še zadosti čedno podobo, ozaljšan sem bil namreč z dvema tenkima perotnicama, in dobro zavarovan s svitlim oklepom. Moja največa sreča je bila pa ta, da nisem bil sam, marveč da sem mirno in srečno živel s svojo ljubeznjivo prijateljico. Oh, zakaj je vendar sreča tako nestanovitna! —

Nekega dné — ko bi bil vendar ta dan zadnji mojega življenja — sedel sem s svojo prijateljico in z nekoliko sorodniki o poldnevnej vročini v senci košate lipe. Tukaj smo poslušali pogovor dveh fantalinov, ki sta se ravno pod drevesom ustavila.

Pazi! — rekel je eden izmed njú — na tej lipi jih dobiva gotovo prav lepo število; jaz bom na drevo splezal in ti jih bom natresel, — o tej uri padajo kakor orehi.

Kdo bi si bil mislil, da te besede veljajo našemu pogubljenju! Eden teh dveh porednih fantalinov spleza rés na drevo, in vglédavši, da nas je bilo precejšno število, potrese tako močno veje, da popadamo vsi na tla, kolikor nas je bilo na drevesu. Nobeden izmed nas se jima ni mogel braniti, ker bili smo ravno zeló zaspani, kar je pri nas sploh navadno o poldnevnej vročini in koj po obedu. To sta dečka berž ko ne tudi dobro vedela. Deček, ki je pod drevesom stal, nas je prav pridno v neko platneno vrečo pobiral. Nekaj časa sem bil ločen od svoje mlade prijateljice, pa kmalu sem jo spoznal po njenem prijetnem glasu, — bila je revica na dnu platnene vreče.

Kako bi ti mogel popisati svoje bolečine, katere sem občutil v tem svojem žalostnem stanu! — Bili smo vsak trenotek v nevarnosti, da bi se zadušili v vreči, in neskončna je bila britkost, kedar smo pomislili, kaj nas še vse lahko čaka.

Kaj neki se bode zgodilo z nami? Kam nas poneseta neusmiljena dečka? — Ali nas bodeta umorila, ali nas žive terpinčila, ali znabiti v sladkorji spekla, — kajti védi, da se nahajajo tudi taki ljudje, ki nas v sladkorji pečene s slastjo jedó! Taka in enaka vprašanja smo drug drugemu razodevali.

Ko nas je bilo že kakih sto ubogih hroščev v vreči, zdelo se nam je, da nas dečka proč neseta. Kmalu smo slišali človeške glasove, derdranje vozov, zvonjenje in druga enaka znamenja, ter smo vedeli, da smo berž ko ne v kakem mestu. Memogredoči so naša dečka vprašali, kaj da imata v vreči; slišal sem imé „lekar“, in enkrat sem celó zapazil, da je deček, ki nas je nesel, nekatere izmed nas prijel, iz vreče vzal, pa nič več nazaj prinesel, kakor da bi je bil komú daroval. — Terno sem se oklenil svoje prijateljice, da ne bi bila ločena. Nikar me ne zapusti, rekel sem jej, in ako je nama namenjeno umreti, bova vsaj skupaj umerla.

Naposled je prišla tudi na naju versta. Deček je prijel mene, mojo prijateljico in moja brata, in glej! — imela nas je v rokah deklica, katera nas je ročno zavila v svoj lepi robec, ter z nami veselo odskakljala. Ko naša nova gospodinja domu pride, zapre nas v škatljico, ki je mesto pokrova imela pleteno tenčico, da se nismo zadušili.

Deklica je berž spoznala, da smo že veliko terpeli, in da smo pobitega serca; dobili smo presnega hrastovega listja, katero nam je prav previdno v škatljico vteknila, da jej ne bi bil kateri ušel. Naš stan je bil zares milovanja vreden; čeravno nismo toliko terpeli kakor v zapertej vreči, vendar smo vse upanje zgubili, da bi bili še kedaj rešeni svoje ječe.

Iz deklininega pogovora z njenim bratom smo zvedeli, da je njen brat dijak, ki žuželke nabira; željel si je v svojo zbirko tudi par hroščev, da bi je na medeno bucko nabodel, in njegova sestra mu je to veliko veselje naredila. Spoznali smo sedaj, da homo strašno terpinčeni morali počasne smerti umreti.

Dan in noč sta minula, brez da bi se bila naša nesreča kaj spremenila; bili smo prav mirni, in jaz sem svojim soterpinom poterpljenje priporočal, znabiti da se nam vendar kaka priložnost v beg pokaže.

Drugo jutro je našel najmanjši mojih sojetnikov majhno luknjico v tenčici naše ječe; poskušal je skoz predreti in posrečilo se mu je, ker je bil izmed nas najtanjši. Že se je mislil revež prostega, in veselo je zletel proti dnevnej svitlobi, pa o joj, okna so bila zaperta, zadel je z glavo ob šipo, in omamljen je padel na tla. — Mlada mačica, ki ga je videla pasti, zaletí se na-nj, razterga ga in požré. Slišal sem, oh! — njegov zadnji vzdihljej — videl sem njegov zadnji mili pogled, obrnjen na škatljico, kakor bi nam hotel reči, da se naj tudi mi pripravljamo k smerti.

Kmalu potem pride v sobo rabeljski dijak, oborožen z bucikami in spremljan od svojega mlajšega brata, ki je bil komaj kakih 7 ali 8 let star. Stareji gré naravnost proti nam; prime — brez da bi se kaj zmenil za mojo obupno upiranje — mojo drago prijateljico, predere z dolgo buciko, njeno zvesto sercé, in brez vsega usmiljenja jo pusti še zadnji zdihljej vzdihniti.

Bil sem bolj mertev kakor živ, smertni strah me je vsega omamil. Nisem tedaj videl, kako je brezserčni trinog tudi mojega drugega brata popadel, ter ga poleg moje prijateljice nabodel. Ko sem se zopet zavedel, bil sem v rokah mlajšega brata, kateri je na mojo zadnjo nogo dolgo nit navezal ter jo na konci deržeč, hotel me prisiliti, da bi letal. Jaz se nisem mogel vzdigniti, kajti bolečina je moji peroti oslabela. Deček, kateremu se je moja žalost in bolečina zdela termoglavost, terpinčí me in naposled me nese na vert. Tam me je vedno imel na nitki navezanega ter je prepeval svojo pesmico:

Hrošč, vzdigni se!

Leti prek vodé,

Ko jaz peroti dobim,

Za tabo zletim!

Ponavljal je to pesmico v eno mér; pa meni ni bilo mogoče njegovej volji zadostiti. Kolikorkrat sem se hotel vzdigniti — ne zastran dečka, ampak zavoljo hrepenenja po svóbodi — padel sem vselej na tla. Bil sem že

skoraj brez sape, ko stopi deklica iz hiše, ter brata ostro posvari, da mene, ubogo živalico, toliko terpinči. Nato nastane prepir med bratom in sestro. Deček ni hotel izpustiti nitke, katero je njegova sestra poprijela, da bi me varovala. Naposled tako hudo potegne, da mi izterga nogo, ter debelo gleda prazno nit, na katerej je bila moja iztergana noga privezana. Med tem sem se jaz, pobravši svoje zadnje moči in škripaje bolečin, vzdignil in sem letel daleč — daleč iz kraja grozovitih človeških otrok. V tem gozdu, na unej brezi sem se vsedel in se vso noč kopal v svojih solzah.

Razsodi tedaj, ljuba mravlja, ali niso to dovoljni vzroki mojega žalovanja? — Moji ljubljenci so zame toliko kot mrtvi; morebiti nikoli več ne bom videl svojih prijateljev in znancev. Enega brata mi je pred mojimi očmi raztergala mačka, drugega so nateknili na buciko in zopet druge je berž ko ne kak lekar spekel žive, mojo drago prijateljico so neusmiljeno prebodli, in meni so celó odtergali nogo. Oh! kaj mi še drugega ostane nego hrepenenje po grobnem mirú.“

„Ljubi hrošč! Tvoja povest me je zelo ganila, v serce se mi smiliš, pa vendar ne smeš obupati, čeravno je tvoja osodo vsega obžalovanja vredna. Znabiti ti je še sreča ugodna, da dobiš še katerega svojih bratov ali sester, prijateljev in znancev, ter boš potem vendar še nekoliko veselja užival. Vidim pa, da sem se zamudila pri tebi. Med tem, ko sem jaz tukaj, moja naselbina ne bode dobila po meni nikakoršnega živeža; solnce že visoko stoji, — moram te zapustiti.“

„Kako soseda?“ mar ne bodeš deržala svoje obljube?“

„Ne, ne, prijatelj moj! Pridi le jutri ravno to uro na ta kraj, jaz ti bom, kakor sem ti obljubila, vse svoje prigodke povedala.“

„Tedaj jutri!“

„Srečno, dokler se zopet ne vidiva,“ reče mravlja, posloví se od hrošča, ter odideta vsak svojo pot.

Š. Meglič.

Zlati čas.

Najdraže blagó na svetu je gotovo zlati čas. Čas je blagó, katerega vrednost še le takrat prav spoznamo, kedar ga zgubimo. Rimski modrijan Seneka pravi: „Vse je tuje blagó, samo čas je naša lastnina.“ Pa je tudi res takó; čas je dóba našega življenja; samo enkrat živimo in to naše življenje je kratko. Na dragi čas ne paziti, bila bi najveća zguba, najveća pregreha, katera se ne bi dala nikdar popraviti. Ni še zadosti, da čas v eno mér rabimo, ampak dolžnost je vsakega človeka, da zlati čas dobro obrača sebi in tudi drugim k časnej in večnej sreči. „Čas je denar“ pravijo Angleži in Amerlkanci, pa tudi Slovenci se ravnajo po tem pravilu. In ta prislovica je tudi resnična; kajti s časom si kupimo kratko veselje, katero le prevečkrat prav naglo mine in nam zapusti mnogo žalosti in britkosti. Nekateri si s časom kupijo posvetno čast in slavo, ki jih v življenji stane veliko truda in skerbí, po smerti jim pa nobene koristi ne donáša. So pa tudi ljudje, ki